

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра теорії та історії музики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Гарант освітньої програми
Олена РОЩЕНКО
О.Рощенко
04.09 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА
І.Сташевська
01 вересня 2020 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
Олена ГОНЧАР
О.Гончар
«1» вересня 2020 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

СТРУКТУРА МУЗИКОЗНАВСТВА

освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

спеціальність – 025 Музичне мистецтво

галузь знань – 02 Культура і мистецтво

ступінь вищої освіти – доктор філософії

Харків, ХДАК, 2020

Силабус склала:

Рощенко О. Г., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії та історії музики

Силабус затверджено на засіданні кафедри теорії та історії музики

Протокол № 1 від «25» серпня 2020 р

Завідувач кафедри О.Рош (Олена РОЩЕНКО)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено радою факультету музичного мистецтва

Протокол № 1 від «01» вересня 2020 р.

Голова ради факультету Болш (Тетяна БОЛЬШАКОВА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну

1.	Назва дисципліни	Структура музикознавства
2.	Викладач	Рощенко Олена Георгіївна
3.	Контактні дані викладача	elena.roshenko@gmail.com
4.	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
5.	Рік підготовки	2
6.	Семестр	3
7.	Лекції (год.)	20
8.	Семінарські заняття	10
9.	Самостійна робота	60
10.	Індивідуальна робота	—
11.	Кількість кредитів	3
12.	Загальна кількість годин	90
13.	Види поточного контролю	поточне опитування, реферати
14.	Вид підсумкового контролю	залік

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Структура музикознавства» має надати аспіранту цілісну уяву про музикологію як метасистему, утворену єдністю наукових напрямів, а також закономірності і принципи її розбудови та розподілу на складові елементи, кожен з яких має власний предмет, понятійний апарат та методологію дослідження. Аспірант має вільно орієнтуватися у наукових напрямах у структурі музикознавства та видах музикознавчої діяльності, знати основи їх класифікації, співвідносити власне дослідження з відповідним науковим напрямом або їх сукупністю, обирати дослідницькі методи, співвідносячи власні наукові пошуки з класичними та

інноваційними досягненнями у певній науковій галузі музикознавства. У процесі вивчення дисципліни «Структура музикознавства» аспірант має визначати періоди формування музикознавства як системи, етапи актуалізації її складових, оцінювати внесок видатних музикознавців у процес формування музикознавства як системи наукових напрямів з метою теоретичного та практичного оволодіння набутим наукологічним досвідом, структурування та створення дисертаційного тексту у відповідності до вимог певного наукового напрямку у структурі музикознавства. Навчальна дисципліна «Структура музикознавства» має сприяти виробленню у аспірантів здібності до аналізу сутності музикознавчих напрямів та перспектив їх застосування у дисертаційній роботі, вміння локалізувати предмет дослідження у відповідності до його приналежності до певного наукового напрямку, розробити стратегію дослідження з урахуванням методології та наукового апарату у відповідності до обраного матеріалу та напрямку дослідження. .

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Структура музикознавства як відкрита система, утворена науковими напрямами та видами професійної діяльності, функціонує та розвивається на основі інтегративних зв'язків з гуманітарними науками (філософія, естетика, загальна історія, історія культури, культурологія, наукологія, мистецтвознавство, літературознавство, театрознавство, кінознавство, філологія, історіографія, психологія творчості та сприйняття, основи наукових досліджень). Вивчення структури музикознавства передбачає взаємодію двох підходів – ззовні і зсередини безпосереднього предмету вивчення. Розгляд структури музикознавства ззовні передбачає спирання на загальні положення системології, наукології, методології, мистецтвознавства. Аналіз структури музикознавства зсередини потребує поглибленого вивчення його складових (історичного, теоретичного, виконавського музикознавства; проблемних та монографічних напрямів; видів музикознавчої діяльності), принципів їх класифікації, внутрішніх взаємозв'язків між структурними елементами системи (наприклад,

музичною історіографією, музичним джерелознавством і бахознавством; історичним та теоретичним музикознавством).

Здобуті аспірантами у ході вивчення дисципліни «Структура музикознавства» знання та досвід мають мати не тільки теоретичне, але і практичне значення у підготовці до захисту наукової роботи. Оволодівши знаннями з дисципліни «Структура музикознавства», аспіранти набувають відповідного комплексу знань і умінь, за допомогою яких мають самостійно визначати обсяг «кола» затребуваних в кандидатських дисертаціях напрямів і методів музикознавчого дослідження, перспектив їх використання у подальшій науковій роботі.

2.3. Мета вивчення дисципліни полягає у наданні аспірантам необхідного підґрунтя для написання наукової роботи відповідного кваліфікаційного рівня на основі використання знань та умінь, здобутих під час вивчення курсу; формуванні здібності співвідносити власне дослідження з відповідним напрямом у структурі музикознавства, обирати доцільні для розробки відповідної наукової проблематики методологічні засади, користуватися ними як в масштабах цілісного дослідження, так і на окремих його етапах; знаходити системні зв'язки між напрямками музикознавства як цілісної розгалуженої відкритої системи.

2.4. Завдання вивчення дисципліни

1. Сформувати уяву про музикознавство як відкриту розгалужену багаторівневу систему, розподілену на наукові напрями та види музикознавчої діяльності. Усвідомлення музикознавства як структурованої системи сприятиме розвитку авторефлексивної свідомості аспірантів у процесі написання кандидатської дисертації та подальшій професійній діяльності.

2. Усвідомлювати причини та наслідки специфікації та інтеграції наукових напрямів у структурі сучасного музикознавства.

3. Надати аспірантам «інструменти» аналізу наукової літератури за її приналежністю до певного напрямку у структурі музикознавства.

4. Визначити коло специфічних ознак наукових напрямів у структурі

музикознавства.

5. Розкрити внутрішні системні зв'язки між науковими напрямками у структурі музикознавства.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у сфері культури і мистецтва на основі цілісної системи історичних і теоретичних знань та сформованих особистих художніх і морально-ціннісних орієнтирів.

ЗК 2. Здатність до роботи з усім спектром архівних, літературних, фахових, нотних, загальнонаукових, аудіо- та відео- джерел з урахуванням характерних ознак найважливіших тенденцій сучасного музикознавства, а також до застосування методологічних знань для осмислення особливостей світових, і, зокрема, українських історико-культурних, теоретичних та практичних реалій.

Професійні компетентності:

СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у музичному мистецтві та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з музикознавства.

СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 5. Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, а також пояснювати сучасні музичні явища і процеси.

СК 7. Здатність самостійно здійснювати аналіз музичного твору та особливостей його функціонування у певному соціокультурному середовищі.

2.6. Результати навчання.

Результати вивчення курсу «Структура музикознавства» деталізують такі програмні результати навчання:

РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з музичної культури та мистецтва і на межі предметних галузей, а також дослідницькі вміння

та навички, достатні для проведення наукових досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН 3. Презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові проблеми музичного мистецтва, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН 6. Застосовувати загальні принципи та методи музикознавчої науки у власних наукових розвідках та у викладацькій практиці.

РН 11. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у науково-педагогічній та музично-просвітницькій сферах діяльності.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених аспірантам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу аспіранта; у випадку не відпрацювання аспірантом передбачених навчальним планом видів занять до екзамену він не допускається; пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання аспірант та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності

Усі питання щодо проходження курсу та можливостей застосування набутих знань у кандидатській дисертації мають обговорюватись між аспірантами та викладачем. Необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку колег. Плагіат в аспірантській роботі під час вивчення навчального курсу та подальшій роботі над дисертацією є неприпустимим. Норми академічної етики: дисциплінованість, дотримання субординації; відповідальність; робота в аудиторії з виключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема, план лекції	Форма заняття	Література	Завдання, год.
<p>Тема 1. Сучасне музикознавство як система та її типологічні властивості</p> <p>1. Предмет та завдання курсу</p> <p>2. Категоріальний апарат навчальної дисципліни</p> <p>3. Типологічні властивості музикознавства як системи. Підсистеми музикознавства у складі метасистеми. Розширення структури музикознавства зсередини і ззовні метасистеми.</p>	Лекція, 2 год	1, 4, 5, 17, 20, 27; 54	4
<p>Тема 2. Принципи розподілу музикознавства на складові елементи</p> <p>1. Г. Адлер про структуру музикознавства</p> <p>2. Ю. Келдиш про структуру музикознавства</p> <p>3. Досвід структурування музикознавства на сучасному етапі розвитку науки про музику (Бичков, Зінків, Мартинюк)</p>	Лекція 2 год	10, 11, 12	5
<p>Тема 3. Структура історичного музикознавства</p> <p>1. Історія світової музики</p> <p>2. Історія національних музичних шкіл</p> <p>3. музична палеографія (палеонтологія), музичне антикознавство, медієвістика, літургіка, григоріаніка;</p> <p>4. нотографія; історіографія; історіологія; джерелознавство</p> <p>5. Метафізика історії музики</p>	Лекція 2 год	5, 12, 18, 21, 33, 58	4
<p>Тема 4. Структура теоретичного (систематичного)</p>	Лекція 2 год	1, 3, 9, 15, 31	5

<p>музикознавства 1.вчення про метр, ритм, мелодію, фактуру, модуляцію 2. гармонія, поліфонія, аналіз музичних форм</p>			
<p>Тема 5. Наукові напрями на перехресті історичного і теоретичного музикознавства 1. музична регіоніка; 2. оперологія; 3. органологія; 4. музична семіотика; 5. музична герменевтика; 6. музична інтерпретація 7. порівняльне музикознавство; 8. вікове музикознавство; 9. музикознавча акмеологія; 10. музична текстологія, музична іконографія, музична лексикографія, лексикологія; 11. етномузикологія 12. теорія жанру і стилю</p>	<p>Лекція, 2 год</p>	<p>9, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 30, 38, 40, 41, 44, 46, 55, 56</p>	<p>4</p>
<p>Тема 6. Напрями музикознавства на пограниччі суміжних наук 1. Філософія музики (Історія філософії музики) 2. Музична естетика 3. Музична культурологія 4. Музична психологія 5. Музична соціологія 6. Музична антропологія 7. Музична педагогіка</p>	<p>Лекція, 2 год</p>	<p>3, 7, 16, 19, 28, 51</p>	<p>4</p>

<p>Тема 7. Монографічні наукові напрями у складі музикознавства</p> <p>1. Утворення монографічного наукового напрямку навколо вивчення композиторської особистості та творчого спадку</p> <p>1.1. Бахознавство</p> <p>1.2. Моцартознавство</p> <p>1.3. Бетховенознавство</p> <p>2. Авторської дослідницький метод та унікальна наукова концепція як предмет монографічного напрямку музикознавства</p> <p>2.1. Спадок Б. Асаф'єва у музикознавчій літературі</p> <p>2.2. Концепція вікового музикознавства Н. Савицької та її оцінки у працях вітчизняних науковців</p> <p>3. Виконавський стиль як основа формування монографічного дослідницького напрямку у структурі музикознавства</p> <p>3.1. Виконавський стиль В. Горовиця в музикознавчих концепціях</p> <p>3.2. Виконавський стиль Г. Гульда та його музикознавче осмислення</p>	<p>Лекція. 4 год</p>	<p>22, 24, 25, 27, 29, 37, 39, 42, 47, 48, 50, 53, 60</p>	<p>4</p>
<p>Тема 8. Види музикознавчої діяльності</p> <p>1. наукова</p> <p>2. викладацька</p> <p>3. публіцистична, просвітницька, лекторська;</p> <p>4. редакторська</p> <p>5. журналістська, критична</p>	<p>Лекція, 4 год</p>	<p>2, 15, 26</p>	<p>4</p>
<p>Разом</p>			

5. Тематика семінарських занять

Семінарське заняття № 1.

Тема: Сучасне музикознавство як система та її типологічні властивості

Питання для обговорення:

1. Музикознавство як наука та діяльність
1. Система (системологія) та її типи
2. Системний підхід до аналізу структури музикознавства
3. Визначення типу структури музикознавства як системи
4. Метасистемний рівень музикознавства

Література: 17, 20, 27

Семінарське заняття № 2

Тема: Принципи розподілу музикознавства як системи на складові елементи

Питання для обговорення:

1. Історична роль Г. Адлера у формуванні структури музикознавства
1. Переоцінка підходу Г. Адлера до розподілу музикознавства за напрямками у науці ХХ столітті
2. Підходи до розподілу музикознавства у науці ХХІ століття

Література: 1, 4, 5, 10, 11, 12, 54

Семінарське заняття № 3

Тема: Структура історичного музикознавства

Питання для обговорення:

1. Єдність категоріального апарату в наукових напрямках історичного музикознавства
1. Специфіка понятійного апарату в наукових напрямках історичного музикознавства

музикознавства

2. Наукові напрями історичного музикознавства

Література: 5, 12, 18, 21, 33, 58.

Семінарське заняття № 4

Тема: Структура теоретичного музикознавства

Питання для обговорення:

1. Системність як властивість теоретичного музикознавства
1. Специфікація предмету дослідження в наукових напрямках у структурі теоретичного музикознавства

Література: 1, 3, 9, 15, 31

Семінарське заняття № 5

Тема: Наукові напрями на перехресті історичного і теоретичного музикознавства

Питання для обговорення:

1. Загальна специфіка «перехресних» напрямів у структурі музикознавства
1. Роль дослідницького методу в процесі специфікації змісту «перехресних» наукових напрямках у структурі музикознавства

Література: 9, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 30, 38

Семінарське заняття № 6

Тема: Напрями музикознавства на пограниччі суміжних наук

Питання для обговорення:

1. Інтеграційні процеси в контексті музикознавства
1. Специфікація предмету дослідження суміжних наук у процесі їх перетворення на музикознавчу «складову»
2. Об'єктивні причини формування централізуючої ролі музикознавчого

підходу в системі «пограничних» наукових напрямів

Література: 3, 7, 16, 19, 28, 51.

Семінарське заняття № 7

Тема: Монографічні напрями у складі музикознавства

Питання для обговорення:

1. Монографічні науки «композиторського» типу: спільні передумови формування та специфіка властивих їм проблемних ситуацій
2. Авторські музикознавчі концепції як предмет наукового дослідження

Література: 24, 25, 27, 29, 37, 39.

Семінарське заняття № 8

Тема: Види музикознавчої діяльності

Питання для обговорення:

1. Музикознавча діяльність як підсистема музикознавства
1. Принцип диференціації музикознавчої діяльності на види

Література: 2, 15, 26.

Самостійна робота

№	Тематика	К-сть годин
1.	Напрями наукової думки в структурі музикознавства	6
2.	Музикознавчі школи України	6
3.	Методологія сучасного музикознавства	6
4	Структура музикознавчого дослідження	6
5	Затвердження нових наукових напрямів та методів у структурі музикознавства межі ХХ – ХХІ століть	6
6	Історія теорії музики	6

7	Теорія історії музики	6
8	Історичні виміри жанрової теорії в музикознавстві	6
9	Музичний стиль як предмет музикознавчого дослідження	6
10	Перспективи розвитку музикознавства	6
	Разом	60

7. Система оцінювання результатів навчання

Оцінювання навчальних та наукових досягнень аспірантів у вивченні дисципліни «Методологія історичного музикознавства» здійснюється за 100-бальною шкалою. Із загальної кількості у 100 балів вагові (максимально можливі) бали оцінки досягнень аспірантів рід час вивчення даної дисципліни розподіляються за такою схемою:

- участь у роботі упродовж семестру – 60 балів;
- максимальна кількість балів за виконання усіх різновидів роботи на семінарських заняттях – 15 балів;
- іспит – 40 балів.

8. Політика дисципліни

Політику навчального процесу під час вивчення дисципліни визначають:

- недопущення плагіату, дотримання академічної доброчинності під час навчальної та наукової діяльності;
- самостійність виконання навчальних завдань під час поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- обов'язкове посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, концепцій, тверджень, відомостей у науковому тексті та усних виступах;
- дотримання норм авторського права;
- надання достовірної інформації про результати власної наукової діяльності, використання методів дослідження, джерел інформації.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основна література

1. Александрова Н. Аналітичне музикознавство на шляху методичного оновлення // Проблеми музичної освіти: Мистецтво молодих – 2001. Щорічна творча акція. К.: СПД Кравчук В., 2003. С. 81 – 94.
2. Александрова Н. Дискурсивные аспекты современного музыкознания // Трансформація музичної освіти: культура і сучасність. Зб. статей. Ч. 1. Одеса, Астропринт, 1998. С. 102 – 107.
3. Александрова Н. Про дисциплінарне оновлення сучасного музикознавства // Музична освіта в Україні: теорія і практика: Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. Вип. 29. К., 2003. С. 152 – 161.
4. Бонфельд М. Введение в музыкознание: учеб. пособие для студентов высших учеб. заведений. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. 224 с.
5. Бычков Ю. Введение в музыкознание. Курс лекций. М. 1999.
6. Бычков Ю. Методология музыкознания. Программа по направлению 522501 – «Музыкальное искусство». Специализация : музыковедение. М., 1999.
7. Бычков Ю. Музыкознание в системе наук (вместо введения) // Вопросы музыкознания. Теория. История. Методика : сб. науч. статей. М. : Изд-во Моск. гуманитар. ун-та, 2011. 200 с.
8. Власенко І. Розвиток українських шкіл музикознавства в контексті ідей систематології // Музичне мистецтво і культура. 2016. Вип. 22. Одеса: ОНМА імені А. В. Нежданової, 2016. С. 249 – 261.
9. Гнатишин О. Історичний вимір музично-теоретичних концепцій. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 599 с.
10. Граб У. У 100-ліття львівської музикології: ad fonts // Українська музика: науковий часопис. Щоквартальник. Львів: ЛНМА імені М. В. Лисенка. Львів, 2012. Число 3 – 4 (5 – 6). С. 33 – 42.
11. Зінків І. Модальність як категорія теоретичного музикознавства // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. Естетика і практика музичної освіти. Зб. статей. К., 2008. Вип. 74. С. 245 – 253.

12. Келдыш Ю. В. Музыкаведение // Музыкальная энциклопедия. В 6 тт. Т. 4. М.: СЭ, 1977. С. 245 – 253.
13. Коменда О. І. Музикознавчі інтерпретації поняття стилю // Музикознавчі студії Інституту мистецтв ВНУ імені Лесу Українски та НМАУ ім. П. І. Чайковського. 2009. Вип.3 С. 66 – 76.
14. Коменда О. Поняття жанру в сучасному музикознавстві // Музична україністика: сучасний вимір. 2009. Вип. 3. С. 120 – 140.
15. Котляревський І. А. Парадигматичні аспекти розвитку понятійного апарату музикознавства // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 2000. Вип. 7. С. 31 – 33.
16. Мазель Л. Музикознание и достижения других наук // СМ. 1974. № 4. М., 1967.
17. Марік В. Концептуальна система сучасного вітчизняного музикознавства // Музичне мистецтво і культура. Одеса: ОНМА імені А. В. Нежданової, 2016. Вип.22. С. 237 – 249.
18. Медушевский В. О предмете и смысле истории музыки // Матеріали міжнародної наукової конференції «Музично-історичні концепції у минулому і сучасності». Львів: Сполом, 1997. С. 5 –15.
19. Немкович О. М. Українська музикознавча наука як підсистема духовної культури: генезис та етапи становлення: автореф. дис. ... доктора мистецтвознав. К., 2008. 36 с.
20. Немкович О. М. Українське музикознавство ХХ століття як система наукових дисциплін. К. : ТОВ «Видавництво „Сталь“», 2006. 534 с.
21. Протопопов В. Очерки истории инструментальных форм XVI - нач. XIXв. М., 1980
22. Протопопов В. Принципы музыкальной формы И.С. Баха. Очерки. М., 1981. 355 с.
23. Рощенко О. Г. Методологічні засади продуктивної наукової школи І. А. Котляревського // Українська музика: науковий часопис. Львів: [ЛНМА імені М. Лисенка], 2017. Щоквартальник. Число 2 (24). С. 75 – 82.

24. Рощенко О. Г. – Музикознавче акме Наталії Савицької: на шляху до музикологічної акмеології // Вісник НАКККІМ. 2019. № 2. С. 251 – 255.
25. Савицька Н. В. Вікові аспекти композиторської життєтворчості: автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства. К., 2010. 36 с.
26. Самойленко О. Наукові обрії сучасного українського музикознавства // Мистецтво України: зб. наук. праць. Київ: Музична Україна, 2010. Вип. 11. С. 38 – 45.
27. Самойленко О. І. Авторський стиль як конститутативна риса музикознавчого дослідження: акмеологічні обрії наукової теорії Наталії Савицької // Часоп. Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. 2015. № 4 (29). С. 28–38.
28. Самойленко О. Інтердисциплінарні тенденції сучасного музикознавства // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. Вип. 29. К., 2003. С. 64 – 79.
29. Сухленко І. Ю. Виконавський стиль Володимира Горовиця у руслі розвитку романтичної традиції: автореф. дис. ... канд мист: спец.: 17.00.03 – музичне мистецтво. Харків, 2011. 16 с.
30. Хомінський Історія гармонії та контрапункту. В 2-х тт. К., 1975
31. Цуккерман В. А. О теории музыкознания // В. А. Цуккерман. Музыкально-теоретические очерки и этюды. М.: Музыка, 1970. С. 99 – 114.
32. Чекан Ю. До питання визначення предмету історії музики // Матеріали міжнародної наукової конференції «Музично-історичні концепції у минулому і сучасності». Львів: Сполом, 1997. С. 17 – 23.
33. Чекан Ю. І. Інтонаційний образ світу як категорія музикознавства: автореф. дис. д-ра мистецтвознав. К.: НМАУ, 2010. 32 с.
34. Чернова І. Музичне виконавство в ситуації постмодерну : автореф. дис. канд. мистецтвозн.: 17.00.01. ЛНМА імені М. В. Лисенка. Львів, 2007. 16 с.
35. Ярмо М. Алгоритми постмодерної музикознавчої свідомості та епістемологія світу музики: методологія питання // Студії музикознавства. К.: ІМФЕ НАН України, 2010. № 3. С. 53 – 63.

Допоміжна література

36. Алексеев А. История фортепианного искусства. Ч. 1-2. М., 1962-1967.
37. Андросова Д. В. Символизм и поликлавириность в фортепианном исполнительстве XX в. Одесса: Астропринт, 2014. 398 с.
38. Антонова Н. Ф. Феномен органу та органна концертна концепція в контексте європейської музичної культури. Автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.03. К.: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2005. 19 с.
39. И.С. Бах и современность. К., 1985
40. Башмакова Н. В. Мандоліна в історико-художньому контексті: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17. 00. 03. ХДУМ імені І. П. Котляревського. Харків, 2010. 18 с.
41. Евдокимова Ю. История полифонии. Многоголосие средневековья X – XIV века. М.: Музыка, 1983. Т. 1. 454 с.
42. Друскин М.С. Концепции личности и творчества И.С. Баха в исторической перспективе // Друскин М. Избранное. М., 1981. С. 291-327.
43. Золтаи Д. Этнос и аффект. История философской музыкальной эстетики от зарождения до Гегеля. Москва: Прогресс, 1977. 372 с.
44. Копиця М. Епістологія в лабіринтах музичної історії. К.: Автограф, 2008. 528 с.
45. Копиця М. Питання джерелознавства XX століття у світлі ідей музичної україністики І. Ф. Ляшенка // Культурологічні проблеми української музики: Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. К., 2002. Вип. 16. С. 49 – 52.
46. Куколь Г., Иванова І., Черкашина М. Історія опери. Західна Європа XVII – XIX ст.: Навчальний посібник. К.: Заповіт, 1998. 384 с.
47. Ливанова Т. Музыкальная драматургия Баха и ее исторические связи. В 2-х чч. Ч. 1
- Ч. 1. Симфонизм. М.: Гос. муз. издат., 1948.
48. Ливанова Т. Музыкальная драматургия Баха и ее исторические связи. В 2-х чч.

- Ч. 2. Вокальные формы и проблема большой композиции. М.: Музыка, 1980. 287 с.
49. Лосев О. Ф. Музична естетика античного світу. К.: Музична Україна, 1974. 221 с.
50. Моцарт XX век. Межвузовский сборник статей. Ростов н/Дону, 1993. 152 с.
51. Музыкальная эстетика западноевропейского средневековья и Возрождения. М.: Музыка, 1966. 572 с.
52. Новакович М. Галицька музика габсбургської доби: у пошуках української ідентичності. Львів: Видавець Т. Тетюк, 2019. 367 с.
53. Рощенко О. Г. Суперечності «нелегкої» долі «leichte sonaten» (op. 49) в історії бетховенознавства // Культура України. Серія: Мистецтвознавство. 2019. Вип. 63. С. 195 –205.
54. Садовский В. Основания общей теории ситем. М.: Наука, 1974. 280 с.
55. Скребков С. Художественные принципы музыкальных стилей. М. 1973.
56. Сучасний оперний театр і проблеми оперознавства. Марині Романівні Черкашиній-Губаренко присвячується. Збірник статей. Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. К.: НМАУ імені П. І. Чайковського., 2010. Вип. 89. 752 с.
57. Форкель И. О жизни, искусстве и о произведениях И.С. Баха. М., 1987. 109 с.
58. Уваров М. Алексей Лосев и Теодор Адорно: два образа метафизики искусства // Метафизика искусства: Дни Петербургской философии, 2003. Материалы междунар. конф.
59. Шестаков В. П. От этоса к аффекту. История музыкальной эстетики от античности до XVIII века. М.: Музыка, 1975.
60. Юферова З. К проблеме романтической моцартианы // Аспекти історичного музикознавства. Харків, 1998. С. 37-46.
61. Гуляницкая Н. Методы науки о музыке. М.: Музыка, 2015. 256 с.
62. Науменко Т. Музыковедение: стиль научного произведения. М., 2005.

